

ABSTRAKT

Cílem diplomové práce je analýza silných a slabých stránek školního stravování s návrhem směřujícím ke zvýšení kvality stravování a spokojenosti strávníků. Sekundárním cílem bylo porovnat, zda se situace liší na ZŠ v Praze a mimo Prahu. Teoretická část definuje školní stravování, jeho legislativu a historii, spotřební koš, úlohu nutričního terapeuta ve školním stravování a stravovací doporučení pro děti a dospívající školního věku.

Dotazníkovým šetřením v období 20.10.2023-31.1.2024 bylo osloveno 465 žáků základních škol, 35 učitelů a 31 zaměstnanců školní jídelny (ŠJ). Výsledky ukazují, že mezi nejvýznamnější problémy v realizaci dietního stravování ve školních jídelnách patří technické zázemí (66,7 %) a nízká personální kapacita (33,3 %). 71 % zaměstnanců ŠJ vnímá jako největší problém při výkonu povolání manipulaci s těžkými břemeny, 55 % nedostatečnou výši platu, bez statisticky významného rozdílu pro pražské a mimopražské školy. S platem je nespokojeno 84 % zaměstnanců (26 z 31). Problémem je i poměrně vysoký věkový průměr zaměstnanců, kdy 67,7 % je starších 45 let.

Na hladině významnosti $\alpha = 0,01$ bylo potvrzeno, že existuje závislost mezi věkem žáků a jejich spokojeností se školním stravováním s tím, že žáci 1. stupně dávají v průměru o 0,375 lepší hodnocení než žáci 2. stupně. Obecně žáci základních škol nejvíce při hodnocení celkové spokojenosti zohledňovali chuť pokrmů a jejich úpravu, více spokojeni jsou s chutností pokrmů. Nejméně jsou spokojeni s prostředím jídelny. Statisticky významně vyšší celkovou spokojenost se školním stravováním vykazují žáci, kteří si pokrmy vybírají sami ($p=0,029$). Rozdíl celkové spokojenosti žáků se školní jídelnou v závislosti na škole je statisticky významný, přičemž nespokojenější jsou žáci v ZŠ Zdiměřice ($p < 0,001$ oproti oběma dalším ZŠ), na druhém místě jsou žáci ZŠ Písnická ($p=0,013$ ve srovnání se ZŠ Jílové u Prahy). 52 žáků (12,6 %) se ve školní jídelně vůbec nestravuje. Nejčastějším důvodem (49,5 %) je, že jim strava nechutná, na druhém místě (23,7 %) jsou uváděny časové důvody.

Spokojenost učitelů s chutností pokrmů je statisticky významně vyšší, než je tomu u žáků ($p=0,0011$), stejně tak celková spokojenost učitelů je vyšší než u žáků ($p < 0,001$). Pro učitele je nejdůležitějším aspektem pro jejich celkovou spokojenost s jídelnou přístup personálu, zatímco u žáků tento faktor nehraje významnou roli.

Ke zlepšení kvality školního stravování může pomoci zvýšení atraktivity práce ve školní jídelně, zejména formou lepšího finančního odměňování, pozitivní medializací, úpravou fyzické náročnosti modernějším technickým zázemím. Zvýšení počtu zaměstnanců umožní i širší nabídku jídel pro strávníky. Vhodným řešením dlouhých front je adaptace rozvrhu žáků s ohledem na přestávku zejména na oběd.

Klíčová slova: školní stravování, dietní stravování, spotřební koš, školní jídelna